

Sedan 2008 har det blivit lätt att komma ut i Näsbo-
kroks natur. Då anlades en promenadvänlig slinga i
reservatet. En rejäl träspång leder besökarna över de
sankare partier och när den slutar tar en bred grus-
gång vid. Tanken med stigen är att även den som har
svårt att gå eller har med sig barnvagn ska ha lätt att
ta sig ut. För den som föredrar att röra sig mer fritt
finns en längre och inte lika tillrättalagd slinga som
leder ut till de avskilda klapperstensfalten i söder.

Lättare att ta sig ut

För att få fram det gamla öppna hedlandskapet har
sydstra delen av reservatet röjts fritt från enbuskar
och sedan har ljungen bränts. Nu betas ljunggheden
äterigen av nötkreatur. Detta bruknings sätt med bete
och bränning var fört vanligt i Halland och skapar
goda förutsättningar för djur och växter. Många
konkurrenssvaga arter överlever nämligen inte när
växttäckret sluter sig och träden vandrar in.

Bete och bränning präglar livet

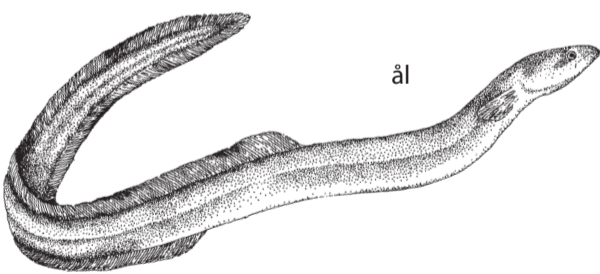
Området ger besökarna en imponerande utblick över
havet, särskilt då höststormarna piskar vågskummet
hög över hallarna. Innanför klapperstensfalten finns
små strandängspartier omväxlande med fuktig
och karr. Den inre delen av reservatet domineras av
torra ljung- och kråkbärshedar med enbuskar.

Det 90 hektar stora naturreservatet Näsbokrok
ligger på Olmanäs halvön sydvästra spets strax norr
om Åsa. Det är ett typiskt halländskt kustlandskap
med ljungghedar, hallmark och klapperstensfält.
Klipphallarna formades för länge sedan av inlands-
isen och i det öppna landskapet reser sig åtta monu-
mentala rösen från bronsåldern. De uppfördes
en gång för att synas från havet som var dåtidens
importväg för det viktiga bronset.

Välkommen till Näsbokrok

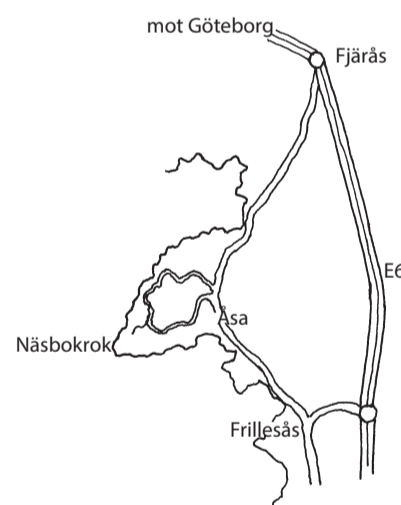
Fiske och lokal historia

Sedan århundraden har småfiske bedrivits från
Kroken, hamnen vid Näsbokrok. Vid muddringar
har man hittat gamla ankarstenar och block och
innanför Sälönsrevet låg tidigare båtar på svaj. Här var
också bra cirkulation på vattnet platsen användes för
flytsumpar till ål och hummer. Idag är ålen rödlistad
vilket betyder att arten riskerar att försvinna från
Sverige. Flera insatser görs runt om i landet för att
stärka de svaga ålbestånden.

Vid stranden kan man fortfarande hitta tegel som
påminner om Nellie, en tegellastad skuta som på
1940-talet gick på land. En annan skuta lastad med
vin gick samma öde till mötes och det berättas att
lokalbefolkningen bärgade ett oskadat vinfat som
fraktades till Viken vid Gårda Brygga där innehållet
avnjöts genom rågstrån. Strandridarna, föregångare
till kustbevakningen, kom emellertid männen på
spåren och återbördade vinfatet.

Det förekommer många lokala namn inom reser-
vatet. Vid Lejonekullen sägs någon gå igen och
visa sig för den som har tillräckligt öppna sinnen.
Ute i vattnet blir Ormastenen synlig vid lågvatten.
När den syns kan man gräva sandormar, egentligen
sandmaskar, vid Rågelund för att använda som agn
till backer, det vill säga långrevor. Den muntliga
traditionen berättar att man i Smemossarna hittat
kolbottnar som en rest efter danskarnas smedjor.

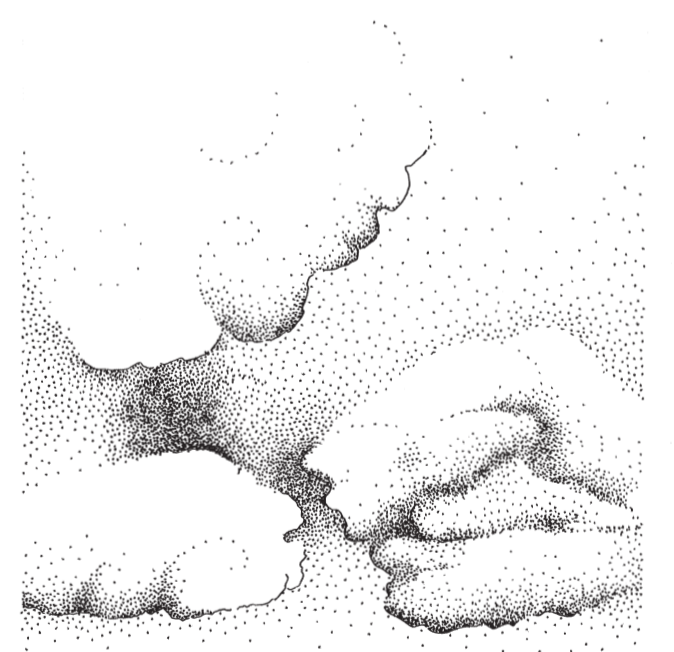
Hitta hit

Följ vägvisare mot Hästholmen i rondellen strax
norr om Åsa tätort. Efter ca 3,5 km tar man av på en
mindre väg åt vänster skyltad Naturreservat. Denna
väg leder fram till parkeringen.

Text: Ulla Åshede och Martin Lindqvist
Illustrationer: Kerstin Hagstrand-Velicu
Färgkarta: Naturcentrum AB
Layout: Jenny Sanderöd och Martin Lindqvist
Omtryck 2019 i 1 500 exemplar

* Näsbokrok

En artrik och spännande flora

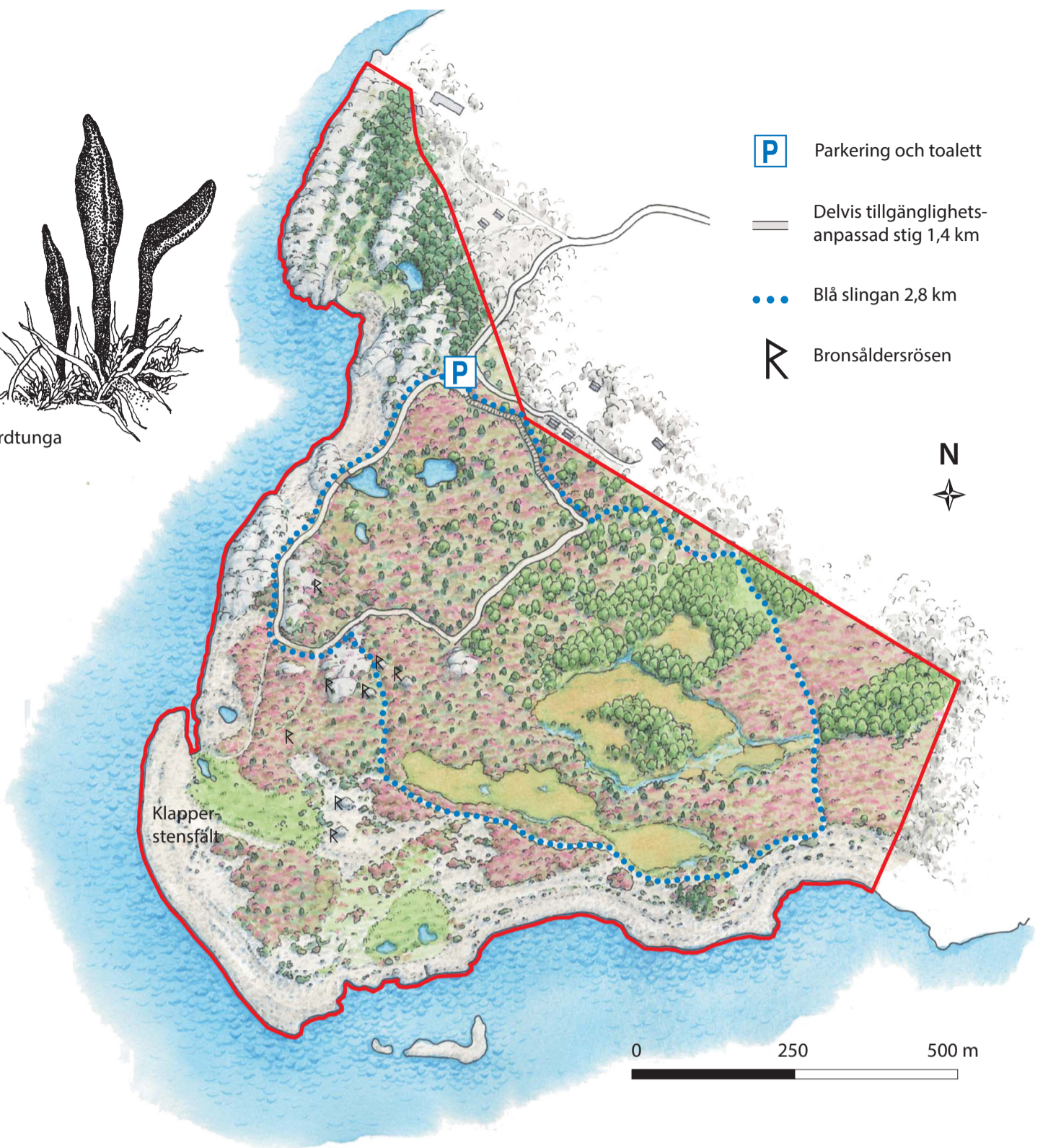
Vid en vandring genom reservatet finns ofta orsak att stanna upp inför mer eller mindre iögonfallande exemplar ur den artrika och spännande floran. Redan vid ett litet kärr strax innanför grinden vid parkeringen finns anledning att dröja. Här håller de grundare delarna av kärrret på att växa igen av olika starrarter men i de djupare återfinns flocksvalling vars blekrosa eller vita blommor reser sig i juni - augusti i en flocklik krans över bladrossetten. Växten hittades här av Johan Sieurin under en botanisk resa 1843 tillsammans med krypfloka och de båda sällsynta växterna finns alltså kvar i samma kärr ännu idag. Vissa år blommar här också den höggula sydbladdran vars finflikiga blad döljer blåsor som fångar och suger ut insekter och andra småorganismer. Sydbladdran är alltså en av de få "köttätande" arter vi har i landet.

I skrevor bland de kala klipporna till höger om stigen finns rika bestånd av vårblomande fjällnejlika med doftande, rödvioletta blommor. Tar man sig sedan ut på klapperstensfälten kan man träffa på två ätliga växter, nämligen strandkål och skörbjuggsört. Förr åt sjömännen skörbjuggsört för att motverka bristsjukdomen skörbjugg under långresorna. Örtan är nämligen rik på C-vitamin.

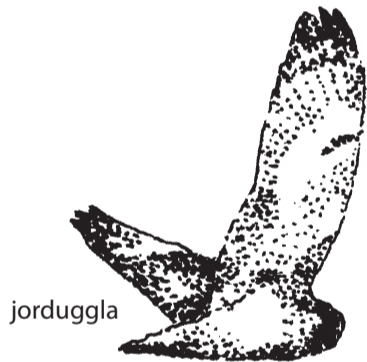
På de små strandängsfragmenten kan man här och var finna småfingerört, mjuknäva och smultronklöver. Intill de mot väst vinden hukande enarna sticker vissa år betesgynnade svampar upp sina fruktkroppar. Det är svarta jordtungor, som ibland kallas mykologernas högvilt, samt gula finger-svampar. I fuktiga svackor växer olika arter av säv och på fukthedar i reservatets inre delar trivs doftande pors, granspira, klockljung och lysande blå klockgentiana.

jordtunga

- P Parkering och toalett
- Delvis tillgänglighetsanpassad stig 1,4 km
- Blå slingan 2,8 km
- ⚓ Bronsåldersrösen

jorduggla

fjäder av jorduggla

Fågellivet

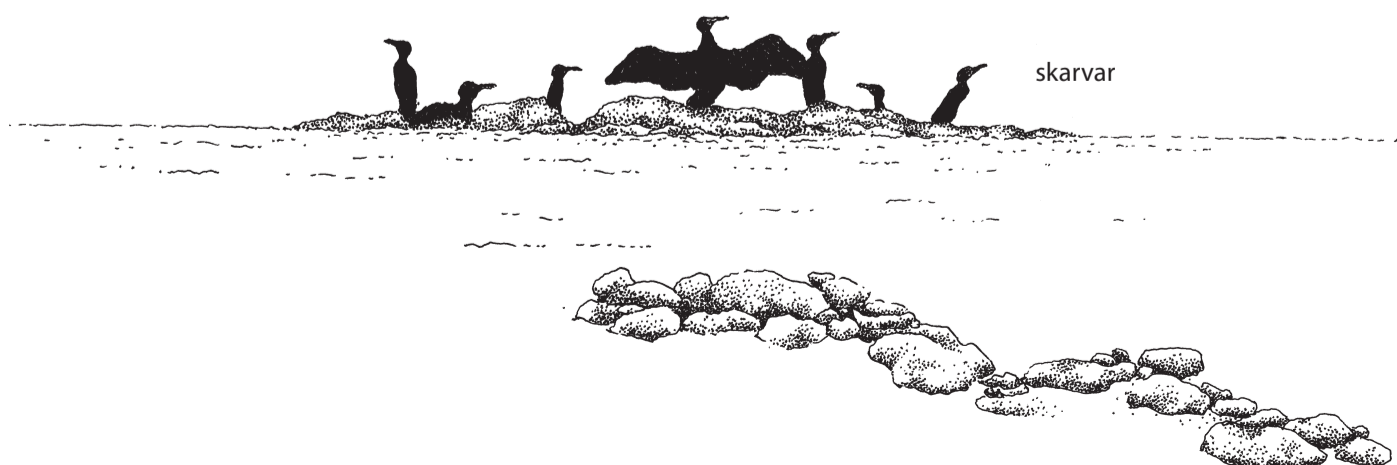
I reservatet häckar trädlärkan som till utseendet liknar sånglärkan men som har betydligt kortare stjärt. Andra karaktärsfåglar är gulsparv, gräsiska, törnsångare och ärtsångare. Törnskatan, där hanen har vackert rödbrun rygg och vingar samt grått huvud med svart ansiktsmask, ses ofta sitta i toppen av en buske. Fågelns övernäbb är rovfågelslikt böjd och skvallrar om att den främst tar insekter som skalbaggar och gräshoppor men också smånagare, ormar, ödlor och småfåglar. Törnskatan håller sig med skafferi - den kan hamstra byten spetsade på

taggar av nyponros och slån. Dessa förråd utnyttjas under perioder med sämre väder.

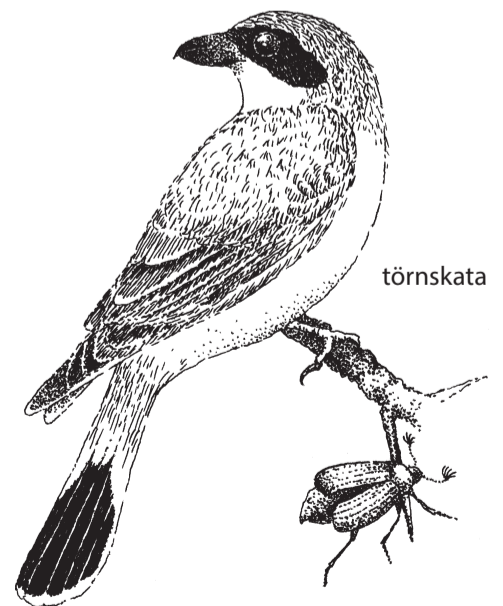
Vid den steniga kusten ses vadare som större strandpipare, rödbena och strandskata och ute på Sälönsrevet står storskarvar likt svarta kors med utbredda vingar. Brun kärnhök jagar ofta över vassområdet i Rörkällemosse och bland enar och vide i de inre delarna av reservatet tittar fågelvärldens miniaturer kungsfågel och gårdsmyg fram. Har man tur kan man få se en långvingad jorduggla flyga över de öppna markerna.

Yngelkammare och skafferi

Norr om Näsbokrok ligger Hallands största naturreservat - Kungsbackafjorden. Reservatet mäter hela 5200 hektar varav ungefär 500 hektar utgörs av öar, land, klippor och skär. I dagsläget (2012) är det också Hallands enda marina naturreservat. Bland de gröna och böljande ålgräsängarna som växer på havsbotten finner yngel och större fiskar skydd. Det är dock inte säkert att de undgår fiskgjusens skarpa ögon. Denna duktiga jägare kan ofta ses hänga över vattenytan spanande efter en fiskrygg att slå ner på.

skarvar

törnskata

ägg av törnskata